

Universitätsbibliothek Paderborn

Historiae Ecclesiasticae Pars ...

HISTORIAE EC||CLESIASTICAE PARS || PRIMA, QVA CONTI-||NENTVR ||
Eusebij cognomento Pamphili Cæsareæ Palæ-||stinæ Episcopi lib. 10.||
Eiusdem de vita Constantini magni lib. 4.|| Oratio Constantini magni ad
sanctoru[m] cœtu[m].|| Oratio eiusdem Eusebij in laudem Constanti-||ni
magni ad trigesimum ...

Christopherson, John

[Köln], 1569

De confeßioribus quibusdam, & duabus mulieribus virginibus, & Paulo,
martyribus. Cap. XVIII.

urn:nbn:de:hbz:466:1-29861

liebres turpiter funderet, & abiecto animo vniuersæ gen-
ti, cui præfuerat supplicaret: verum etiam Maximino, de
cuius gratia antea insolens & superbus arroganter se ex-
tulerat (quippe eum egregie præter cæteros ob facino-
ra in nos crudeliter edita amplexabatur) duro & crude-
li iudice vsus est, adeo vt post turpem ignominiam,
quam pro sceleribus, quorum erat conuictus, subibat,
sententia ab eo pronuntiata morti addiceretur. Cæte-
rum hoc à nobis extra propositum dictum sit. Atque e-
rit tempus magis idoneum, cum & vitæ exitus aliorum
impiorum, qui maxime contra nos dimicant, & ip-
sius Maximini cum suis, nostra ad otium plenius com-
plectetur oratio.

*De confessoribus quibusdam, & duabus mulieribus vir-
ginibus, & Paulo, martyribus.*

CAP. XVIII.

AD annum sextum persecutionis, cum tēpestas eius
contra nos vehemēter ingrueret, forte in loco quo-
dam Thebaidis, Porphyrite appellato, qui iam an-
tea ex vena lapidis Porphyrite, quæ ibi nascitur, no-
men duxerat, ingens turba veræ in deum pietatis con-
fessorum versabatur: ex quibus centum viri cum mulie-
ribus & tenellis admodum liberis (tres solum ab eo nu-
mero aberant) ad præsidem Palæstinæ Firmilianum sci-
licet, qui iam locum Urbani in præfectura obtinuerat,
mittebantur. Quibus cum deum omnium rerū procrea-
torē & Christū confessi fuissent, præcepit, idq; de sentē-
tia imperatoris, nō modo sinistrorū pedū cōmissuras cū
ipsis neruis ignito ferro præcidi, sed etiā oculos dextros
primū scis, cum ipsis pupillis & membranis, quibus in-
tegebantur, effodi, deinde cauteriis candentibus omni-
no ad ipsas intimas fibras, & quasi radices labefactari,
ac postea eos ipsos ad metallorum venas, quæ erant
in prouincia, quo graui ærumna & afflictatione tor-
querentur, ablegat. Neque satis erat istos solum eiusmodi
tormenta perpetentes oculis vidisse, sed etiam è
Palæstinis, quos paulo ante diximus, ad singularia pu-
gillatus

Z 3

gillatus

EVSEBII HISTORIAE

gillatus certamina ineunda condemnatos, coram conspi-
 cari voluit: idq; cum fuissent neq; cibariis ex penâ regio
 sustentati, neq; essent in vilo exercitationis genere, quod
 ad pugillatû pertinebat, aliquando versati. Iam vero nō
 procuratorib⁹ imperatoris solû istud declararût, sed co-
 ram ipso etiâ imperatore Maximino ea de re cōparentes
 celsissimâ in Christo confitendo cōstantiam, tum famis
 tolerâtia, tum verberum perpessione cōmonstrarunt, &
 similia torméta cū his quos modo posuimus, cumq; aliis
 confessoribus ex ipsâ Casarea ad ipsorû numerum adie-
 ctis sustinuerunt. Post istos autē alij è vestigio, propterea
 quod homines, quò sacrarû literarû lectioni interessent
 in vnum cōegerant, in vrbe Gaza capti fuerunt, quorum
 alij eisdem cum iis tum oculorû tum pedum vexationes
 subierunt: Alij tormentis in vtrûq; latus inflictis, multo
 grauiores cruciatus subierût. Inter quos vna quâdâ cor-
 pore mulier, animi autē magnitudine plane vir, cum stu-
 pri minas ferre non posset, & tale verbû esset contra ty-
 rannum locuta: nempe rectionem reip. iudicibus admo-
 dum crudelibus ab eo commissam, primû verberibus cæ-
 ditur: deinde sublimis in ligno erecto suspensâ, acerbos
 laterû cruciatus perfert, vbi autem, qui ad eam rem erant
 designati, ex iudicis mandato acria acerbaq; cruciaméta
 illi incusserant, alia mulier, quæ multo maiorem laudem,
 quàm illi (quos græci μάχιδας vocant, hoc est pugiles,
 qui ob alacrem & erectum in dimicando animum pleno
 ore prædicantur) promerita est, quæq; pari ratione cum
 illa priore, virginitatis scopum sibi proposuerat, corpo-
 ris forma vt videbatur, admodum sordida, vultu quidē
 abiectâ, sed animo reuera robusta, & maiore animi celsita-
 tem quàm corporis species præ se ferebat, in pectore cō-
 plexa, cū pati non posset, vt tam dire, crudelitèr, & inhu-
 mane cū illa ageretur, è media turba sic in iudicem vocif-
 feratur: quousq; tam acerbe sororem meam torques? Ille
 iracundia magis exæstuans, statim illam hominem com-
 præhendi iubet: ea deinde rapitur in medium. Quâ qui-
 dem libere venerandum seruatoris nomen profitentem
 primum verbis ad immolandû sollicitauit. Verum vbi re-
 sistebat, vi ad altare trahitur. Illa tû suæ indoli germana
 & con-

& cōuenientia obiens, & nihil de priore animi alacritate remittens, pede intrepido & fidenti, in arā ruit, in eamq; insultat calcibus, & quæ in ea erant vnà cū lignorū strue penitus euertit. Vnde iudex tanquā truculenta bellua, bile & rabie excandescens, primū tot tormenta in eius latera impingi præcepit, quot nemini vnquā antea. & præ furore propemodū crudis eius carnibus se saturare gessit. Postea autē quā eius infania satietatem ceperat, ambas simul iunctas, hanc nempe cum ea, quam sororem ante appellauerat, flammaram incendio absumendas addixit.

Quarū priorem ex regione Gazensium orta: alteram nomine Valentinam ex Cæsariensiu genere fuisse prognatam, multisq; cognitam intelligēdum est. Martyriū porro, quod statim post, beatissimus Paulus perpetiebatur; quo pacto pro dignitate explicari queo? Eodem enim tēporis articulo cum illis mulieribus vna sententia morti adiudicatus, ad extremū à lictore cum eius caput esset iā iam amputaturus, paululum temporis sibi concedi postulauit. Quo impetrato, primū clara & canora voce a Deo exposcit, vt Christiani tribules sui eius gratia recōciliarentur: & vt quā citissime illis daretur libertas, supplex obtestatur: deinde pro Iudæis, vt ad Deū per Christum se totos transferrent, orat: deinceps paululū in oratione progressus, eadem pro Samaritanis efflagitat: tum vt omnes gentiles qui in errore & caeca Dei ignoratione versabantur, ad diuinam cognitionem venirent, & veram pietatem reciperent deprecatur. Neque vniuersam multitudinem, quæ vndique circumstebant omnino tanquam neglectam, & precatōne sua destitutam reliquit: post quos vniuersos, (o immensam & ineffabilem animi lenitatem & tolerantiam) etiam pro iudice, qui illum morti addixerat, proque imperatoribus, pro carnifice item, qui mox esset caput eius ceruicibus abscisurus, eo ipso (carnificem dico) & omnibus qui aderant, audientibus Dei omnipotentis numen implorauit, ne illis hoc facinus in ipsum admissum peccati loco numeraret. Hæc & eiusmodi alta voce præcatus tanquam qui immerito plane neci addictus fuisset, omnes propemodum ad misericordiam & lachrymas attraxit: ipse ta-

EVSEBII HISTORIAE

men seipsum ad mortem adornans, & ceruicem nudam gladio ferendam libenter submittens, diuino & beato martyrio, vigesimo quinto die mensis Panem, hoc est ad octauū Calend. Augusti, eximie decoratus fuit. Atq; istæ istorū martyrum res gestæ talē habuere exitum.

De tribus aliis viris, & muliere vna, martyribus, & de re quadam admiranda.

CAP. XIX.

TEmpore porro non longo progrediente, rursus ex Aegyptiorum regione centum & triginta insignes fidei & confessionis in Christum athletæ ex mandato Maximini in ipsa Aegypto, eosdem oculorum, & pedum cruciatus, cum illis, quos diximus, sustinuerunt: quorum nonnulli ad metalla in Palæstina damnati erant: alij ad metalla in Cilicia relegati. Simul atque vero tam multis tamque egregiis magnanimorum Christi martyrum facinoribus, ingens persecutionis æstus deferbuerat, & velut sacro illorum cruore flamma eius extincta erat, & iam remissio ac libertas cōfessoribus ex Thebaidæ, qui metallorum in eo loco nascentium laboribus oppressi, fuerant concessa, & nos Christiani tanquam pulchra quadam pacis serenitate nos ipsos eramus iam recreaturi, deintegro certe ipse, penes quem persequendi potestas erat, nescio quo pacto, quæ uel animi cōmōtione rursus cōtra Christianos mire inflammaretur. Proinde ex improviso Maximini literæ, cōtra nos ubiq; in singulas prouincias, missæ fuerunt: vnde præsides & summus dux totius imperatoris exercitus, tabulis epistolis, & publicis edictis, ciuitatis cuiusq; curatoribus vna cum præfectis præsidiorū & tabellariis præcipiunt, vt edictum imperatoris ad exitum perducere maturent: mandauitq; vt cum omni celeritate, idolorū delubra, quæ ceciderant, reficerent, & denuo ædificarent: quin etiam efficerent, vt omnes omnino viros cum vxoribus, famulis, & pueris, matrum vbera adhuc sugentibus, immolarēt, libamina afferrent, & ipsa sacrificia re ipsa degustarent, & cibaria in foro venalia impuris sacrificiorum libationibus contaminarentur: & pro foribus deniq; balnearum
qui